

Bilaga 5. Nationell lagstiftning och konventioner

Nationell lagstiftning

Förskrivning av rullstolar och tilläggsutrustning till rullstolar regleras nationellt i:

- Hälsa- och sjukvårdslag (2017:30)
- Patientlag (2014:821)
- Lag (1993:584) om medicintekniska produkter.
- Förordning (EU) 2017/745 om medicintekniska produkter.

Hälsa- och sjukvårdslag (2017:30)

Bestämmelser om hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning finns i 8 kap. 7 §, 10 kap. 2 § och 12 kap. 5 §. I 7 § sägs att regionen *ska* erbjuda personer med funktionsnedsättning som är bosatt inom regionen hjälpmedel. I 12 kap. 5 § anges att kommunen i samband med hälsa- och sjukvård *ska* erbjuda habilitering och rehabilitering samt hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning som bor i bostäder med särskild service enligt Socialtjänstlagen (SoL) (7 §), samt i de fall kommunen enligt SoL medverkar till att enskild person med funktionsnedsättning får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd (7 §). Kommunen ska även i samband med dagverksamhet enligt SoL (3 kap. 6 §) erbjuda habilitering och rehabilitering samt hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning som vistas i dagverksamheten. I 10 kap. 2 § står det att regionen ska ge patienten möjlighet att välja hjälpmedel enligt vad som anges i 7 kap. 2 § patientlagen (2014:821). Sjukvårdshuvudmännen har således en skyldighet att tillhandahålla hjälpmedel när det gäller personer

med funktionsnedsättning (HSL; 7 kap, 1 §, punkt 2 (regionernas ansvar); 12 kap, 5 § (kommuners ansvar)).

Patientlag (2014:821)

I 7 kap. 2 § finns en specialbestämmelse som avser rätten för personer med funktionsnedsättning att välja hjälpmedel som lyder:

”När det finns olika hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning tillgängliga ska patienten ges möjlighet att välja det alternativ som han eller hon föredrar. Patienten ska få det valda hjälpmedlet, om det med hänsyn till hans eller hennes behov och till kostnaderna för hjälpmedlet framstår som befogat.”

Lag (1993:584) om medicintekniska produkter

Med en medicinteknisk produkt avses i lagen (1 §) en produkt som enligt tillverkarens uppgift ska användas, separat eller i kombination med annat, för att hos människor *”...påvisa, övervaka, behandla, lindra eller kompensera en skada eller en funktionsnedsättning...”*.

Internationella konventioner och funktionshinderpolitiska mål

Sverige har ratificerat *Förenta nationernas ”Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna”* och *”Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (Funktionsrättkonventionen)”*. När en stat ratificerar en konvention förpliktar sig staten att följa konventionen, och i och med ratificeringen blir konventionen juridiskt bindande för staten [1]. Sverige har åtagit sig att förverkliga funktionsrättkonventionen och dess bestämmelser i sin helhet, och det fakultativa protokollet gör det möjligt för enskilda individer eller individer i grupp att föra fram klagomål till Förenta nationerna om de anser att staten har kränkt de rättigheter som finns reglerade i konventionen [2].

Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna,

Europakonventionen, är svensk lag sedan år 1995 och svenska lagar och förordningar får inte meddelas i strid med denna (2 kap. 19 § RF), eller

rättspraxis från Europadomstolen. Konventionen om barnets rättigheter (Barnkonventionen) är svensk lag sedan 1 januari år 2020.

Med Funktionsrättkonventionen som utgångspunkt är den nationella funktionshinderspolitikens målsättning att personer med funktionsnedsättning grund skall uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället [3].

Svensk lagstiftning tillsammans med internationella åtaganden och nationella målsättningar utgör grund för funktionsrätt- och barnrättsperspektiven.

Referenser

1. Vad innebär det att ratificera barnkonventionen? Stockholm: UNICEF. [accessed March 07 2022]. Available from: <https://unicef.se/fragor/vad-innebar-det-att-ratificera-barnkonventionen>.
2. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Sundbyberg: Myndigheten för delaktighet. [accessed March 07 2022]. Available from: <https://www.mfd.se/kunskap/manskliga-rattigheter/fn-konventionen/>.
3. Mål och inriktning funktionshinderspolitiken. Sundbyberg: Myndigheten för delaktighet. [accessed March 07 2022]. Available from: <https://www.mfd.se/kunskap/funktionshinderspolitiken/mal-och-inriktning/>.